

A Győri Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Győrött, 2017. október 26. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A garázdaság vétsége és más bűncselekmények miatt I.rendű vádlott neve és társa ellen indult büntetőügyben a Székesfehérvári Törvényszék 2017. február 28. napján kihirdetett 1.Bf.253/2015/24. számú ítéletét *megváltoztatja*.

Mellőzi II.rendű vádlott neve II.r. vádlott vonatkozásában, illetve I.rendű vádlott neve I.r. vádlott felbujtóként elkövetett hamis tanúzás büntette (1978. évi IV. tv. 238.§ (1) bekezdés, (4) bekezdés) tekintetében a hatályon kívül helyezésre és a büntetőeljárás megszüntetésére vonatkozó rendelkezést.

I.rendű vádlott neve I.r. vádlott bűnösségét megállapítja további felbujtóként elkövetett hamis tanúzás büntetében (Btk. 272.§ (1) és (4) bekezdés).

A vádlott garázdaság vétségének minősített cselekménye a Btk. 339.§ (1) bekezdése, a hamis tanúzásra felhívás büntette a Btk. 276.§ (1) bekezdése szerint minősül.

Ezért halmazati büntetésül 1 (egy) év 3 (három) hónap szabadságvesztésre ítéli, melynek végrehajtását 2 (kettő) évre felfüggeszti. A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

A szabadságvesztés végrehajtása esetén I.rendű vádlott neve I.r. vádlott legkorábban a börtönbüntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

II.rendű vádlott neve II.r. vádlott bűnös hamis tanúzás büntetében (1978. évi IV. tv. 238.§ (1) és (4) bekezdés), és ezért az ítéltábla megrovásban részesíti.

Az első- és másodfokú eljárás során összesen 193.989 (százkilencvenháromezer-kilencszáznolcvankilenc) Ft bünygyi költség merült fel, melyből I.rendű vádlott neve I.r. vádlott 75.298 (hetvenötezer-kettőszázkilencvennyolc) Ft-ot, II.rendű vádlott neve II.r. vádlott 75.800 (hetvenötezer-nyolcszáz) Ft-ot köteles megfizetni, míg az állam terhén marad 42.891 (negyvenkettőezer-nyolcszázkilencvenegy) Ft.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú eljárás során 10.000 (tízezer) Ft bünygyi költség merült fel, amelyet II.rendű vádlott neve II.r. vádlott visel.

I n d o k o l á s

A büntetőügyben elsőfokon eljáró Székesfehérvári Járásbíróság a 2015. április 28. napjától 2015. november 3. napjáig megtartott nyilvános tárgyalássorozatok alapján meghozott és utóbbi napon kihirdetett, 13.B.1048/2013/38. számú ítéletével bűnösnek mondta ki *I.rendű vádlott neve rendőr őrmester I.r. vádlottat* 1 rb garázdaság vétségében (Btk. 339. § (1) bekezdés), továbbá 1 rb felbujtóként elkövetett hamis tanúzás büntetében (Btk. 272. § (1) bekezdés, (4) bekezdés) valamint 1 rb hamis tanúzásra felhívás büntetében (Btk. 276. § (1) bekezdés), míg *II.rendű vádlott neve II.r. vádlottat* hamis tanúzás büntetében (Btk. 1978. évi IV. törvény 238. § (1) bekezdés, (4) bekezdés). Ezért a törvényszék I.r. vádlottat halmazati büntetésül 1 év 10 hónap szabadságvesztés büntetésre ítélte, amelynek végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg. A szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy annak végrehajtása esetén az I.r. vádlott legkorábban a börtönbüntetés kétharmad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra, valamint az I.r. vádlott rendőr őrmestert lefokozta, a II.r. vádlottat pedig 3 évre próbára bocsátotta. I.rendű vádlott neve I.r. vádlottat 1 rb testi sértés büntetékének kísérlete (1978. évi IV. törvény 170. § (1) és (2) bekezdés) vádját alól felmentette.

Az elsőfokú döntés rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelek további sorsáról, illetőleg külön-külön kötelezte a terhelteket az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére annak megállapítása mellett, hogy a fennmaradó 42.891 Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

Az elsőfokú ítélettel szemben - külön indokolás nélkül - I.rendű vádlott neve I.r. vádlott és védője felmentés érdekében jelentett be fellebbezést. Az elsőfokú ítéletnek a II.r. vádlottat érintő, illetőleg a I.rendű vádlott neve rendőr őrmester I.r. vádlottat testi sértés büntetékének kísérlete vádját alól felmentő rendelkezéseket perorvoslati támadás nem érte, ezért utóbbit a lefolytatott másodfokú felülbírálat a Be. 348. § (2) bekezdése értelmében nem érintette.

A Fejér Megyei Főügyészség írásbeli átiratában az I.r. vádlott vonatkozásában a feltételes szabadság kezdő időpontja megjelölésének pontatlanságára mutatott rá, egyébiránt az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. A másodfokú eljárás során lefolytatott bizonyítást követően a fellebbviteli főügyészség képviselője arra hívta fel a figyelmet, hogy a másodfokú bizonyítás a korábbiakhoz képest értékelhető eredményt nem hozott, eltérő tényállás megállapítására nincs alap, időközben I.r. vádlott szolgálati viszonya a rendőrségnél megszűnt, így a lefokozás büntetés jelentőségét veszítette, csupán e tekintetben módosítandó a terhelttel szemben alkalmazott joghátrány.

A hamis tanúzás büntetést illetően arra az álláspontra helyezkedett, miszerint nem volt annak eljárásjogi akadálya, hogy I. és II.r. vádlottakkal szemben az eljáró hatóságok a büntetőeljárást lefolytassák.

A Székesfehérvári Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2017. február 2. és február 28. napjain megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalások alapján meghozott, 1.Bf.253/2015/24. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét II.rendű vádlott neve II.r. vádlottat illetően és I.rendű vádlott neve I.r. vádlott bűnösségét felbujtóként elkövetett hamis tanúzás büntetében megállapító rendelkezését illetően hatályon kívül helyezte és e tekintetben a velük szembeni büntetőeljárást megszüntette. I.rendű vádlott neve I.r. vádlott köznyugalom elleni cselekményének jogi minősítése kapcsán az 1978. évi IV. törvény 271. § (1) bekezdésére, az igazságszolgáltatás elleni cselekménye kapcsán az 1978. évi IV. törvény 242. § (1) bekezdésre utalt, I.r. terhelt halmazati büntetését 240 óra közérdekű munkára enyhítette. Rendelkezett az esetleges átváltoztatás tárgyában, a lefokozás katonai büntetés kiszabását és a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezéseket mellőzte, rendelkezett a felmerült bűnügyi költség viseléséről, ténybeli korrekciót eszközölt az I.r. vádlott személyi adatait illetően, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a I.rendű vádlott neve I.r. vádlott terhére rótt garázdaság vétsége vonatkozásában az elsőfokú ítéletben megállapított tényállást a Be. 351. § (2) bekezdés a.) pontjába ütközően felderíthetetlennek látta, ezért bizonyítás felvételét rendelte el, az ezen eljárás során felvett bizonyítás azonban nem volt alkalmas az elsőfokú ítéletben megállapított tények megváltoztatására, hanem azokat éppen megerősítette. A hamis tanúzásra felhívás büntette tekintetében pedig a másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokon eljáró bíróság a lehetséges bizonyítást lefolytatta, indokolási kötelezettségének is eleget tett, bizonyítékértékelő tevékenysége nem minősíthető okszerűtlennek. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság ítéletének és az azt megelőző eljárásnak a Be. 363. § (2) bekezdés b.) pontja alapján, tárgyaláson történő felülvizsgálata során a Székesfehérvári Törvényszék arra vont következtetést, hogy a járásbíróság a Be. 373. § (1) bekezdés 1/b. pontja szerint feltétlen eljárási szabálysértést valósított meg azzal, hogy a hamis tanúzás büntette tekintetében az eljárás lefolytatásához szükséges feljelentés hiányában hozott e cselekmény tekintetében is marasztaló ítéletet I. és II.r. vádlottak vonatkozásában.

Az alapul fekvő büntetőeljárás egymást követő részecselekményeinek részletes taglalását követően indokolásában a másodfokon eljáró bíróság hivatkozott arra, hogy az 1978. évi IV. törvény 240. §-a, illetőleg a 2012. évi C. törvény 274. §-a egyaránt úgy rendelkezik, hogy az alapügy befejezése előtt büntetőeljárás csak az alapügyben eljáró hatóság feljelentése alapján indítható hamis tanúzás bűncselekménye miatt. A 2012. évi C. törvény 32. §-a szerint a törvényben meghatározott esetekben a bűncselekmény elkövetője csak az arra jogosult által tett feljelentésre büntethető, a Be. 217. § (3) bekezdés d.) pontja értelmében pedig a vádiratnak kötelező tartalmi elemként tartalmaznia kell az eljárás megindításához szükséges külön törvényi feltétel, így a feljelentés meglétét is.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság érvelése szerint a büntető anyagi jog és a büntetőeljárás jog vonatkozó rendelkezéseinek kijátszása volna az, ha pusztán arra tekintettel, hogy a Központi Nyomozó Főügyészség Budapesti Regionális Osztálya által folytatott eljárást követően a Székesfehérvári Nyomozó Ügyészség folytatta le az alapügyben is, azaz az A.A. feljelentésében leírt bűncselekmény miatti nyomozást is, ne volna szükség a törvényben megkívánt feljelentésre.

Utalt a másodfokon eljáró bíróság arra is, hogy nyilvánvalóan nem ok nélküli az általa hivatkozott törvényi szabályozás, az alapügyben eljáró bíróság ugyanis jogerősen állapít meg egy tényállást, és ehhez a tényálláshoz képest lehet aztán állást foglalni abban a kérdésben, hogy az adott tanúvallomás hamis volt-e.

A fentiek szerinti feltétlen eljárási szabálysértés megvalósításának pedig egyenes következménye, hogy I.r. vádlott bűnösségét felbujtóként elkövetett hamis tanúzás büntetében megállapító elsőfokú ítéleti rendelkezést hatályon kívül kellett helyezni, e tekintetben az eljárást meg kellett szüntetni, illetőleg a Be. 349. § (2) bekezdése értelmében a fellebbezéssel nem érintett II.r. vádlottat illetően is ugyanígy kellett eljárni.

A törvényszék ítélete ellen az ügyész a vádlottak terhére, súlyosítás végett, I.r. vádlott bűnösségének kimondása további 1 rb felbujtóként elkövetett hamis tanúzás büntetében és vele szemben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabása, továbbá II.r. vádlott bűnösségének kimondása hamis tanúzás büntetében és vele szemben joghátrány alkalmazása érdekében jelentett be másodfellebbezést.

A Győri Fellebbviteli Főügyészség a BF.152/2017/1-I. számú átiratában a joghatályosként értékelt ügyészi másodfellebbezésben foglaltakat fenntartotta, megítélése szerint tévedett a törvényszék annak megállapítása során, hogy a járásbíróság a Be. 373. § (1) bekezdés 1/b. pontja szerinti feltétlen eljárási szabálysértést valósított meg azzal, hogy a Btk. 32. §-ában rögzített büntető anyagi jogi szabályt figyelmen kívül hagyva a hamis tanúzás büntette tekintetében az eljárás lefolytatásához szükséges feljelentés hiányában hozott marasztaló ítéletet.

Az ügyészi átirat megállapítása szerint a másodfokú ítélet részletesen és pontosan tartalmazza a fenti jogi álláspont megállapítása szempontjából releváns adatokat és történéseket, amelyeket a maga részéről is röviden összefoglalta, annak alapján azonban a másodfokú bírósággal ellentétes következtetésekre jutott. Álláspontja szerint ugyanis az ügyben speciális helyzet alakult ki, miután az alapügyben eljáró, és az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény miatti feljelentés megtételére jogosult hatóság valamint az ezen utóbbi bűncselekmény miatt eljárni jogosult hatóság ugyanaz lett, nevezetesen a Székesfehérvári Nyomozó Ügyészség. Ebben a helyzetben lényegileg nem várható el, hogy ez a hatóság az ismert formában már tudomására jutott hamis tanúzás büntette miatt, a klasszikus értelemben és formában, ezzel a bűncselekménnyel kapcsolatosan feljelentést tegyen önmagánál, a saját hatósága előtt folyó eljárásban, és annak alapját képezően.

Az utóbbi helyzetben értelmezhetetlen követelmény szükségtelen teljesítése helyett a Székesfehérvári Nyomozó Ügyészség a nyomozást lefolytatta, mindkét terheltet gyanúsítottként hallgatta ki a hamis tanúzás büntetében is, majd valamennyi bűncselekmény miatt vádat emelt velük szemben. A vád törvényességét pedig nem érinti, hogy a vádirat kellékhányos volt.

Az ügyészi érvelés arra is felhívta a figyelmet, hogy nincsenek arra nézve formális előírások, hogy az alakszerű feljelentés mellett milyen egyszerűbb, egyéb formában lehet a feljelentést megtenni, s miután az utóbbira irányuló szándékot az eljáró hatóság a fentiekben jelzettek szerint egyértelműen kinyilvánította, ezzel pótolta a formális feljelentés megtételét. Ebből is következően a másodfokú bíróság által hivatkozott feltétlen eljárási szabálysértés nem állapítható meg.

Összességében az átirat arra tett indítványt, hogy az ítélet tábla a fellebbezéssel támadott másodfokú ítéletet változtassa meg, I.r. vádlott bűnösségét mondja ki felbujtóként elkövetett hamis tanúzás büntetében (Btk. 272. § (1) bekezdés és (4) bekezdés) is, és ezért valamint a terhére megállapított további bűncselekmények miatt börtönben végrehajtandó felfüggesztett szabadságvesztés büntetésre ítélje, II.r. vádlottat mondja ki bűnösnek hamis tanúzás büntetében (1978. évi IV. törvény 238. § (1) bekezdés és (4) bekezdés), és ezért őt a Btk. 71. § (1) és (2) bekezdései alapján megrovásban részesítse. I.r. vádlott további bűncselekményeit az elbíráláskor hatályos Btk. vonatkozó rendelkezései szerint megfelelően minősítse és pontosítsa az eljárás során felmerült bűnügyi költségek egyes vádlottakat, illetőleg az államot terhelő részösszegeit.

Az indokolás korrekcióját követően pedig az ügyészi indítvány egyebekben a másodfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbviteli főügyészség képviselője a harmadfokú nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az ügyész által bejelentett súlyosításra irányuló fellebbezést, illetőleg az írásbeli átiratában foglaltakat maradéktalanul fenntartotta és továbbra is kérte a vádlottak büntetőjogi felelősségének megállapítását (I.r. vádlott esetében felbujtóként) hamis tanúzás büntetében (is), s emiatt az írásbeli átiratban foglaltak szerinti szankció alkalmazását, I.r. vádlott további bűncselekményeinek átminősítését a jelenleg hatályos Btk. szerint, illetőleg a bűnügyi költség viselésével kapcsolatos döntés korrekcióját.

A harmadfokú nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az I.r. terhelt védője helytállónak minősítette védence vonatkozásában a felbujtóként elkövetett hamis tanúzás büntetében bűnösséget megállapító ítéleti rendelkezés hatályon kívül helyezését. A fellebbezésben előadottakra reagálva arra hívta fel a figyelmet, hogy miközben az eljáró hatóságot terhelő alakszerű feljelentési kötelezettségnek az adott időpillanatban, konkrétan meg kellett volna felelni, valójában az ügyészi álláspont csak utólag konstruált egy magyarázatot, jogi értelmezést arra vonatkozóan, hogy miért is nincs szükség formális feljelentés megtételére a kialakult különleges helyzetben.

A védői álláspont azt ugyan nem vitatta, hogy a fentiek nyomán speciális jogi helyzet alakult ki, azt azonban hangsúlyozta, hogy ebben a szituációban az ismertetett tisztázatlan kérdéskör terhelt és jogi konzekvenciáit a büntetőeljárás hatály alá helyezett terhelt nem viselheti. Kizárólag a törvényben meghatározott feltételek megléte esetén indítható és folytatható le a büntetőeljárás, adott esetben az

alapügyben eljáró hatóság feljelentése és az is szükséges, hogy a vádirat kötelező tartalmi elemként tartalmazza ezen külön törvényi kritérium fennálltát.

Utóbbiak alapján a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A II.r. vádlott védője a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében annak az álláspontjának adott hangot, miszerint a másodfokú bíróság megalapozottan állapította meg a tényállást, és helytálló jogi okfejtéssel támasztotta alá, hogy mely okok miatt vált szükségessé védence vonatkozásában a jogerő áttörése és II.r. vádlottat illetően az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, az eljárás megszüntetése.

Álláspontja szerint jelen eljárásban azt kell eldönteni, hogy a Központi Nyomozó Főügyészség részéről az iratoknak a Székesfehérvári Nyomozó Ügyészséghez történő megküldése, illetőleg az azt követően lefolytatott eljárási cselekmények és a büntetőeljárás adott irányú folytatása minősülhet-e feljelentésnek, vagy a másodfokú bíróság álláspontjával egyezően szükség van a törvényes előírásoknak megfelelő, alakszerű, iktatott feljelentés megtételére. E körben a védelem a másodfokú bíróság okfejtésével értett egyet, nem ok nélküli az a törvényi szabályozás, amely ilyen esetekben feljelentési kötelezettséget ír elő.

Ugyanakkor a terhelti védelem arra is rámutatott, miszerint komoly jelentőséggel bír, és megfelelő értékelést igényel az a tény, hogy védence két hónappal később visszatért a nyomozást végző hatósághoz, és feltárta korábbi vallomása valótlanosságát.

Az elsődleges védői indítvány amellelt érvelt, hogy a II.r. vádlottal szemben a büntetés kiszabását mellőzni szükséges, a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, a másodlagos indítványa az enyhítő körülmények lényegesen jelentősebb nyomatékára figyelemmel a kiszabott büntetés enyhítésére irányult.

Az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában I.r. vádlott azt adta elő, hogy négy-öt hónapja már Ausztriában dolgozik, a jelen büntetőeljárás megindulását követően semmilyen módon nem került összeütközésbe a törvénnyel, a párjával közösen tervezik a jövőjüket.

A Győri Ítéltőábla a Be. 393. § (2) bekezdése szerinti nyilvános ülésen a Be. 387. § (1) bekezdésének megfelelően bírálta felül a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt.

Az ítéltőábla az ügyészi fellebbezést megalapozottnak találta.

A Be. 387. § (1) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást felülbírált abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az elsőfokú, illetőleg a másodfokú bírósági eljárásban megtartották-e, valamint, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e.

Az ítéltőábla megállapítása szerint az első- és másodfokú bírósági eljárások alapvetően megfeleltek a jogszabályi előírásoknak, olyan szabálysértés nem történt, amely az ügy érdemi felülvizsgálatát megakadályozta volna. Megállapítható volt a harmadfokú bírósági eljárás lefolytatásának jogalapja is, a másodfokon eljáró bíróság az elsőfokon elítélt vádlottakkal szemben a büntetőeljárást (részben) megszüntette, ebből következően a Be. 386. § (1) bekezdés c.) pontja alapján az előterjesztett ügyészi fellebbezés joghatályosnak tekintendő.

Az eljáró bíróságok az ügy ténybeli és jogi megítéléshez szükséges adatokat, bizonyítékokat feltárták és azokat törvényesen értékelték. A tényállást az I.r. és II.r. vádlottak vallomására, a kihallgatott tanúk vallomásaira, a rendelkezésre álló egyéb okirati bizonyítékokra, illetőleg az I.r. vádlott által csatolt pendrive-on lévő hangfelvétel tartalmára alapították, azoknak az egyenkénti és

együttes értékelésével, mérlegelésével állapították meg. Logikai hibát nem vétettek és az indokolási kötelezettségüknek is a szükséges mértékben eleget tettek.

Az elsőfokú bíróság elemezte az I. és II.r. vádlott vallomását, értékelte **B.B., A.A., C.C., D.D., E.E., F.F., G.G.** és **H.H.** tanúk vallomásaiban foglaltakat, a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat, a hangfelvétel tartalmát, összességében a bizonyítékokat helytállóan vette számba és mérlegelte. Az elsőfokú bíróság mindkét vádlott büntetőjogi felelősségét megállapította, amely jogi következtetéssel mind anyagi jogi mind eljárásjogi szempontból a harmadfokú bíróság is egyetértett.

A másodfokú bíróság az eljárását ugyancsak megfelelően folytatta le, logikus gondolatmenettel vizsgálta az elsőfokú bíróság által számbavett bizonyítékokat. A törvényszék a lefolytatott teljes felülbírálata során helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az elsőfokú bíróság törvényesen és túlnyomórészt megfelelő körben elvégzett bizonyítás eredményeként, a bizonyítékok helyes értékelésével megalapozott tényállást állapított meg, s nem tévedett akkor sem, amikor az I.r. vádlott terhére rótt garázdaság vétsége vonatkozásában a megállapított tényállást felderítetlennek ítélve bizonyítást vett fel. Az utóbbi körben a szükséges vonatkozásokban helyesen kerített sort a fennmaradt ellentmondásokkal összefüggő szembesítések lefolytatására is, mindezen bizonyítás azonban érdemben nem volt alkalmas az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás megváltoztatására.

A másodfokon eljáró bíróság az I.r. vádlott időközben megváltozott személyi adataival helytállóan helyesbítette az elsőfokú döntés tényállásában megállapítottakat.

A harmadfokú eljárás során az ítéletábróla a fentiek szerint a másodfokú bíróság által is megalapozottnak tekintett elsőfokú ítéleti tényállást bírálta felül a Be. 388. § (1) és (2) bekezdése - a tényálláshoz kötöttség és a felülmérlegelési tilalom elve - értelmében.

A fentiek szerinti a harmadfokú felülvizsgálata során az ítéletábróla az első- és másodfokon egyezően rögzített ítéleti tényállás megalapozottságára vont következtetést, azonban a feljelentés hiánya mint büntetőeljárási akadály tekintetében nem osztotta a másodfokon eljáró bíróság azzal összefüggő álláspontját, miszerint attól függetlenül, hogy az alapügyben eljáró hatóság folytatta az annak során elkövetett, igazságszolgáltatás rendje elleni bűncselekmény miatti nyomozást is, az alapügyben eljáró hatóság alakszerű feljelentése nélkülözhetetlen feltétele lenne a hamis tanúzás bűncselekménye kapcsán történő büntetőjogi felelősségre vonásnak.

Az ítéletábróla megítélése szerint tévedett a törvényszék annak megállapítása során, hogy az elsőfokon eljáró bíróság a Btk. 32. §-ában rögzített anyagi jogi szabály figyelmen kívül hagyása miatt a Be. 373. § (1) bekezdés I/b. pontja szerinti feltétlen eljárási szabálysértést valósított meg azzal, hogy a hamis tanúzás büntetése tekintetében az eljárás lefolytatásához szükséges feljelentés hiányban hozott marasztaló ítéletet.

A törvényszék határozatában helytállóan hivatkozott arra, hogy az 1978. évi IV. törvény, illetőleg a 2012. évi C. törvény vonatkozó jogszabályi előírásai egyaránt úgy rendelkeznek, hogy az alapügy befejezése előtt büntetőeljárást csak az alapügyben eljáró hatóság feljelentése alapján indítható hamis tanúzás bűncselekménye miatt. Helyesen hívta fel a 2012. évi C. törvény 32. §-ában foglaltakat is.

A másodfokú határozat az utóbbiakkal összefüggésben kellő részletességgel és pontossággal tartalmazza a részben anyagi jogi, részben eljárásjogi természetű jogintézmény jelen ügybeni megítélhetősége szempontjából releváns adatokat, eljárási cselekményeket és történéseket.

Az alapügyben a nyomozás a Székesfehérvári Rendőrkapitányságon indult 2013. február 4. napján **A.A.** feljelentése alapján garázdaság vétsége és súlyos testi sértés büntetnének kísérlete miatt, majd másnap a Székesfehérvári Rendőrkapitányság áttette az ügyet a Központi Nyomozó Főügyészség Budapesti Regionális Osztályához arra figyelemmel, hogy a feljelentettek egyike a Magyar

Honvédség tényleges állományú tagja volt. Utóbbi hatóság kizárólag tanúkihallgatásokat foganatosított, majd arra figyelemmel, hogy a hatáskörét megalapozó egyik feljelentett esetében a feljelentés szerinti bűncselekmény megvalósítása a megalapozott gyanú szintjén sem volt megállapítható, a Központi Nyomozó Főügyészség adott osztálya hatásköri és illetékességi okból a bűnügyet, annak iratait a Székesfehérvári Nyomozó Ügyészségnek küldte meg, miután a másik gyanúsított, I.rendű vádlott neve abban az időben a rendőrség hivatásos állományú tagja volt, s így a központi nyomozó főügyészség nem is foglalhatott állást a hamis tanúzás felbujtóként elkövetett bűntette vonatkozásában a rendőr foglalkozású feljelentettel szembeni megalapozott gyanú fennállását, megállapíthatóságát illetően.

Utóbbiakból következően mind a Budapesti Központi Nyomozó Főügyészség Budapesti Regionális Osztálya, mind pedig a Székesfehérvári Nyomozó Ügyészség az alapügy nyomozati szakában eljáró és a hamis tanúzás bűntette szempontjából a feljelentés megtételére jogosult hatóságnak tekintendő. Az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények gyanúja a rendelkezésre álló iratok szerint a nyomozásnak a Központi Nyomozó Főügyészség előtt folyó szakaszában merült fel, a fenti okok miatt azonban az ügy iratait meg kellett küldenie az illetékes nyomozó ügyészségnek. Helytálló a másodfokú bíróság azon megállapítása, miszerint ezen megküldő határozat az alapügybeli bűncselekmények mellett csak a hamis tanúzásra felhívás büntettének leírását, megjelölését tartalmazta, és ebből következően nem lehet a hamis tanúzás bűntette miatti joghatályos hatósági feljelentésként értékelni, ugyanakkor a Központi Nyomozó Főügyészség ezen határozatában a szóban forgó bűncselekmények rendbeliségének megjelölésével jelezte, hogy az előtte folyamatban lévő eljárásban az igazságszolgáltatás rendje elleni bűncselekmény két vonatkozásban is megvalósult, azokat azonban nem minősítette helyesen.

Ezt követően az iratok megküldésével valóban egy speciális helyzet alakult ki, mert az alapügyben eljáró, és az abban elkövetett igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény miatti feljelentés megtételére egyúttal jogosult hatóság és ez utóbbi bűncselekményben ténylegesen eljárni jogosult hatóság azonos lett, a Székesfehérvári Nyomozó Ügyészség pedig úgy döntött, hogy egy eljárásban folytatja valamennyi felmerült bűncselekményre vonatkozóan a nyomozást. A nyomozati eljárást maradéktalanul le is folytatta, mindkét terheltet gyanúsítottként kihallgatta a hamis tanúzás büntetében is, majd valamennyi bűncselekmény miatt vádat emelt velük szemben. Mindezek alapján nem kétséges, hogy az alapügyben eljáró hatóság határozottan állást foglalt a hamis tanúzás miatti büntetőeljárás lefolytatása tárgyában és mellett (a Katonai Ügyészség a megküldő határozatának indokolásában rögzítette ennek tényét fentiek szerint az I.r. vádlottat illetően, a nyomozó ügyészség pedig az eljárás lefolytatása után vádat emelt terheltekkel szemben), s az ezirányú eljárás, illetőleg kezdeményezés csupán a speciális eljárásjogi helyzet folytán nem fejeződött ki alakzerű, formális feljelentésben.

Ezzel kapcsolatosan az ítéletábra osztotta az ügyészi álláspontot, miszerint ebben a szituációban nem támasztható olyan elvárás az alapügybeni, illetőleg az igazságszolgáltatás elleni bűncselekményeket egy eljárásban elbíráló hatósággal szemben, hogy a fenti formában már tudomására jutott hamis tanúzás bűntette miatti bűncselekménnyel kapcsolatosan önmagánál tegyen pusztán formális, megfelelően iktatott és kezelt feljelentést.

A Központi Nyomozó Főügyészség és a Székesfehérvári Nyomozó Ügyészség másodfokú határozatban is részletezett eljárási cselekményeit lépésről-lépésre végigkísérve megállapítható, alappal nem lehet hivatkozni arra, hogy az alapügyben eljáró hatóság ne kívánta volna a hamis tanúzás bűntette miatti büntetőeljárás megindítását a terheltekkel szemben még az alapügy befejezése előtt. Jelen esetben az alapügyben eljáró hatóság részéről az eljárás kezdeményezése indokolt volt, a hamis tanúzás vonatkozásában az alapul fekvő tények az alapügy jogerős befejezése előtt kellően tisztázva voltak, II.r. vádlott önként jelentkezett a nyomozóhatóságnál, és feltárta korábbi nyilatkozatainak valótlanosságát, I.r. vádlottra és magára nézve is terhelő vallomást tett,

amelynek hitelességét egyéb bizonyítékok, így G.G. tanúvallomása is megerősítette. Az állandóan követett joggyakorlat értelmében pedig feljelentésen nem feltétlenül alakszerű feljelentést kell érteni, az alapügyben eljáró nyomozóhatóság, ügyészség egyszerűbb formában is intézkedhet a felelősségre vonás iránt. Figyelemmel pedig arra, hogy konkrétan nem meghatározott, hogy a formális feljelentés mellett milyen egyszerűbb formában lehet a büntetőeljárás megindítására és lefolytatására vonatkozó akaratot kifejezni, és jelen ügyben alakszerű feljelentés hiányában is egyértelműen kinyilvánította az arra jogosult hatóság a feljelentés megtételével kapcsolatos szándékát, mindezen körülményeknél fogva a megalapozott gyanú közlésével és az eljárás végigvitelével mintegy pótoltnak tekintendő az alakszerű feljelentés hiánya.

Mindebből okszerűen az következik, hogy a járásbíróóság a büntetőeljárás során nem vétett a Be. 373. § (1) bekezdés I/b. pontja szerinti feltétlen eljárási szabálysértést.

Helytállóan és mindenben megalapozottan mutatott rá az ügyészi fellebbezés arra a körülményre is, hogy a másodfokú bíróság által a döntésében felhívott 2016. évi 55.BH alapszituációja lényegesen eltér a jelen ügyben történetektől, hiszen az esetben az alapügyben eljáró hatóság és a hamis tanúzás miatt nyomozást végző szerv elkülönült egymástól, s az alapügyben eljáró hatóság nem, viszont az alapügy lefolytatásában részt nem vevő, harmadik nyomozati szerv tett feljelentést az igazságszolgáltatás rendje elleni bűncselekmény miatt eljáró hatóság irányába. Az eljárás ilyen körülmények között részéről történt kezdeményezése tehát nyilvánvalóan nem lehetett joghatályos.

Okszerű az arra történt ügyészi hivatkozás is, miszerint a Győri Ítélőtábla Bf.101/2014/7. számú másodfokú döntésében felhozottak sem irányadóak a jelen ügy elbírálása során, egy bizonyos szempontból hasonló eljárásjogi helyzetben a másodfokon eljáró bíróság a hamis tanúzásra felhívás büntette vonatkozásában hatályon kívül helyezés mellett döntött azon érvelés alapján, hogy az alapügy jogerős lezárása előtt a konkrét szituációban bizonyítási hiányosságok okán az elsőfokú bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy alapos döntést hozhasson.

Jelen ügyben azonban a korábban már indokoltak szerint evvel éppen ellentétes helyzet állt elő, II.r. terhelt a katonai ügyészség előtti folytatólagos kihallgatása alkalmával maga tárta fel korábbi nyilatkozatának valótlan voltát, s ez a hiteltérdemlő bizonyíték összhangban állt valamennyi további, az első-és másodfokú eljárás során megvizsgált adattal és ténnyel. Ebből következően a konkrét ügyben lehetőség nyílt az alapügy tárgyát képező bűncselekményekkel együttesen az igazságszolgáltatás elleni bűncselekményeket illetően is megalapozott döntés meghozatalára.

Megállapítható, hogy a fentebb részletezett cselekményen túlmenően a többi bűncselekmény vonatkozásában is törvényes és megalapozott az I.r. vádlott büntetőjogi felelősségére vont következtetés.

Az I.r. vádlott terhére szóló bünteteskiszabási körülmények - különös figyelemmel arra a tényre, hogy a vádlott mást is bűnbe sodorva, rendőrként igazságszolgáltatás elleni bűncselekményeket követett el - összesített nyomatéka indokolja vele szemben felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabását, a börtönben végrehajtandó szabadságvesztés alkalmazására figyelemmel a I.rendű vádlott neve terhére rótt cselekményeknek az elbírálás időpontjában hatályban lévő büntető anyagi jog szerinti minősítése a helytálló, ugyanis a feltételes szabadságra bocsátással összefüggő hatályos jogszabályi rendelkezések a terheltre nézve kedvezőbb elbírálást eredményeznek.

Fentiekkel szemben II.r. vádlott vonatkozásában az enyhítő körülmények jelentős nyomatékára, különösen az időmúlás büntetésmérséklő hatására figyelemmel - szem előtt tartva a büntetés korlátlan enyhítésének lehetőségét is - az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. tv. 71. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltak alapján elegendő és arányos szankció a megrovás intézkedésének alkalmazása is. II.r. vádlott cselekménye az elbíráláskor már olyan csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a Btk. szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása, illetőleg más intézkedés alkalmazása is szükségtelennek mutatkozik.

Az utóbbiakkal kapcsolatban arra is fel kell hívni a figyelmet, hogy az 1978. évi IV. törvény 72. § (1) bekezdése alapján az elsőfokon eljáró bíróság részéről a próbára bocsátás intézkedés alkalmazására törvénysértően került sor, a megállapított bűncselekmény különös részi büntetési tételkeretére figyelemmel a törvényben kizárt (volt) ezen intézkedés alkalmazása.

Az ítélet az 1978. évi IV. tv. 71. § (2) bekezdésében foglaltak értelmében a megrovás intézkedés alkalmazásával a rosszallását fejezi ki a jogellenes cselekmény miatt, és egyúttal felszólítja II.r. II.rendű vádlottat, hogy a jövőben tartózkodjék bűncselekmény elkövetésétől.

A fentiekre figyelemmel az ítélet az 1978. évi IV. tv. 393. § (2) bekezdése alapján nyilvános ülésen eljárva a fellebbezéssel támadott másodfokú ítéletet a Be. 398. § (1) bekezdés alkalmazásával megváltoztatta, I.r. I.rendű vádlottat büntetési mértékét megállapította a Btk. 272. § (1) bekezdésében ütköző, de a (4) bekezdés szerint minősülő és büntetendő felbujtóként elkövetett hamis tanúzás büntetési mértékében is, illetőleg II.r. II.rendű vádlottat büntetési mértékét megállapította a Btk. 272. § (1) bekezdésében ütköző, de a (4) bekezdés szerint minősülő és büntetendő hamis tanúzás büntetési mértékében, ezért a büntetési mérték szabási körülmények együttes értékelése alapján és különösen az időmúlásra is figyelemmel I.r. vádlottal szemben az elsőfokú bíróság által alkalmazottnál enyhébb tartamú, börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetést szabott ki a Btk. 34. és 36. §-a, illetőleg a 37. § (2) bekezdés a.) pontja alkalmazásával, amelynek végrehajtását a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltak alapján - arra figyelemmel, hogy a terhelt személyi körülményeire tekintettel a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető - próbaidőre felfüggesztette, míg II.r. vádlottat a fentebb indokoltak szerint az elkövetéskor hatályos büntető törvénykönyv rendelkezéseit a Btk. 2. § (1) bekezdésében foglaltak szerint alkalmazva megrovásban részesítette.

Utóbbiakra figyelemmel mellőzni volt szükséges a másodfokú határozatnak a II.r. vádlottat illetően továbbá az I.r. vádlott büntetését felbujtóként elkövetett hamis tanúzás büntetési mértékében megállapító rendelkezését illetően hatályon kívül helyező és a terheltekkel szemben e tekintetben a büntetőeljárást megszüntető rendelkezéseit.

I.rendű vádlottat terhelt vonatkozásában a fentiek szerint az elbíráláskor hatályban lévő büntető anyagi jogszabály került alkalmazásra, ezért az I.r. vádlottnak a másodfokú hatályon kívül helyezés, illetőleg eljárás megszüntetés körén kívül eső további bűncselekményei a Btk. 339. § (1) bekezdésében ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétségének, illetőleg a Btk. 276. § (1) bekezdésében ütköző és aszerint minősülő hamis tanúzásra felhívás büntetési mértékének minősülnek.

Az ítélet az 1978. évi IV. tv. 38. § (1) és (2) bekezdés a.) pontja alkalmazásával állapította meg, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén az I.r. vádlott legkorábban a börtönbüntetésének kétharmad részének a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A büntetőjogi felelősség terjedelmének bővülése következtében az első- és másodfokú büntetőeljárás során felmerült büntetőjogi költség, illetőleg annak az I. és II.r. vádlottat valamint az államot terhelő részösszegei is korrekcióra szorultak, az ezzel kapcsolatos másodfokú rendelkezéseket az ítélet az 1978. évi IV. tv. 398. § (1) bekezdésének alkalmazásával ugyancsak helyesbítette.

Az ítélet az 1978. évi IV. tv. 396. § (1) bekezdés és 397. §-a alkalmazásával helyben hagyta azzal, hogy a Be. 398. § (3) bekezdése alapján megállapította a harmadfokú eljárásban felmerült büntetőjogi költség összegét, és rendelkezett annak viselése tárgyában is.

Dr.Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke

.Németh Balázs sk.
előadó bíró

.Csák Csilla sk.

bíró

Z á r a d é k :

Ez az ítélet és ezáltal a Székesfehérvári Törvényszék 2017. február 28. napján kelt, 1.Bf.253/2015/24. számú ítéletének meg nem változtatott része I.rendű vádlott neve I.r. és II.rendű vádlott neve II.r. vádlott vonatkozásában a mai napon jogerőre emelkedett és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

Győr, 2017. október 26.

. Zólyomi Csilla sk.
a tanács elnöke